

Göteborgs
Stad

Grundskolenämndens **Budget 2026**

Innehåll

1	Inledning	3
2	Förutsättningar	4
2.1	Ekonomiska riktlinjer	4
2.2	Grundskolenämndens organisation	5
2.3	Nationell styrning	5
2.4	Statsbidrag	6
2.5	Demografisk utveckling, 6-15 år, Göteborgs Stad.....	7
2.6	Kompetensförsörjning	7
2.7	Ekonomiska förutsättningar	8
2.8	Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete	9
3	Politiska mål och uppdrag	11
3.1	Mål och uppdrag från kommunfullmäktige	11
4	Strategiska utvecklingsområden	13
5	Grundskolenämndens ekonomiska ramar 2026	15
5.1	Ekonomisk ram från kommunfullmäktige	15
5.2	Fördelning av budget 2026	15
5.3	Förändringar att uppmärksamma	17
5.4	Elevpeng 2026	18
	Ersättning i kommunal regi	18
	Ersättning enskild regi	20
6	Plan för insatser och fördelning av statsbidrag inom grundskoleförvaltningen	21

1 Inledning

Grundskolenämnden ansvarar för Göteborgs Stads kommunala skolor och kulturskola. Det innefattar förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. I Göteborgs Stad finns drygt 62 500 elever i åldrarna 6-15 år, varav cirka 77 procent går i Göteborgs kommunala skolor. Därtill nyttjar omkring 8 500 barn och ungdomar kulturskolans verksamhet. I denna budget beskrivs förutsättningar och inriktning för nämndens verksamhet samt ekonomiska ramar för verksamheten.

Grundskolenämndens budget utgår från Göteborg Stads budget samt nämndens genomförandeplan. Göteborgs Stads budget är det övergripande styrdokumentet för stadens utveckling. Genomförandeplanen är ett politiskt styrdokument som beskriver inriktningen för nämndens arbete, utifrån kommunfullmäktiges budget. Budgethandlingen beskriver önskad utveckling inom ett antal områden. Detta innebär att områden som inte omnämns förväntas utföras som tidigare. Lagar och ekonomiska ramar är prioriterade framför andra styrande dokument.

Budgeten innehåller följande sex avsnitt:

1. Inledning
2. Viktiga förutsättningar att ta hänsyn till i planeringen
3. Fullmäktiges mål och uppdrag och hur nämnden ska bidra till dem, samt nämndens genomförandeplan
4. Strategiska utvecklingsområden
5. Fördelning av nämndens ekonomiska ramar, samt en samlad bedömning av möjligheter och risker utifrån nämndens budget.
6. Plan fördelning av statsbidrag, Kunskapsbidraget

En viktig utgångspunkt för nämndens planering 2026 är att stärka skolornas lokala förmåga att utveckla undervisningen och att organisera och bemanna utifrån de förändringar som sker gällande vikande elevantal och kommande lagändringar som påverkar uppdraget. Det innebär bland annat att grundskolenämnden har prioriterat uppräknings av elevpeng framför annan verksamhet under 2026 och med att en större del av de ekonomiska förutsättningarna läggs i elevpengen medför det även ett betydande ansvar för alla enheter att anpassa organisationen och därigenom säkra att ekonomin är i balans under 2026.

Grundskolenämndens budget för 2026 innebär ändå att alla verksamheter inom nämndens ansvarsområde kommer att behöva anpassa verksamheten till följd av minskade intäkter som i sin tur är en konsekvens av elevminskning samt ökade kostnader.

Den största ekonomiska risken för både nämnd och enskilda skolor under 2026 och de närmsta åren framåt är att anpassningen av organisationen inte sker i tillräcklig snabb takt, samtidigt som elevunderlaget fortsätter att minska. Det kan leda till behov av kraftiga åtgärder som har stor inverkan på såväl kvaliteten i verksamheten som arbetsmiljö och trygghet för elever och medarbetare.

2 Förutsättningar

I grundskolenämndens budgetarbete ingår att löpande följa viktiga förutsättningar, i omvärlden och inom organisationen, som kan ha stor påverkan på nämndens uppdrag. I avsnitten nedan beskrivs förutsättningar som har varit särskilt viktiga inför budgetåret 2026 och som legat till grund för den ekonomiska fördelning som beskrivs i denna handling.

2.1 Ekonomiska riktlinjer

Ekonomi i balans och eget kapital

Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att fungera som en ekonomisk buffert för att möjliggöra långsiktig planering och skapa handlingsutrymme vid oförutsedda händelser eller strukturella förändringar. Exempel på sådana händelser inkluderar varaktiga elevtalsförändringar, förändrad enhetsstruktur, stora reformer eller oväntad kostnadsinflation.

Det huvudsakliga syftet med nämndens egna kapital är att möjliggöra långsiktig ekonomisk planering så att hastigt förändrade förutsättningar kan överbryggas. Nämnden bör sträva efter att ha ett eget kapital i den nivå som är motiverad utifrån verksamheten och de förutsättningar under vilken nämnden verkar. Nämnden ska därför årligen aktivt värdera den egna verksamheten utifrån ett risk- och väsentlighetsperspektiv och skriftligen motivera en rimlig nivå på eget kapital. Eget kapital som överstiger denna nivå ska återredovisas till kommunstyrelsen. I detta sammanhang måste nämnden beakta de av kommunfullmäktige beslutade riktnivåer som gäller för samtliga nämnder.

Mot bakgrund av riskbilden inför 2026 och framåt ser förvaltningen det som motiverat att ligga i den övre delen av intervallet kring två procent, alternativt något högre, i syfte att stärka nämndens beredskap vid strukturella utmaningar.

Grundskolenämndens resursfördelningsmodeller

Enligt skollagen ska kommuner fördela resurser efter barnens och elevernas olika förutsättningar och behov. Alla elever ska ha tillgång till undervisning med god kvalitet och varje elev ska ges möjlighet att lyckas. Syftet med nämndens resursfördelningsmodeller är därför att skapa möjligheter för en mer likvärdig skola där de ekonomiska resurserna styrs dit behoven är som störst.

Grundskolenämnden har två huvudsakliga resursfördelningsmodeller, en för förskoleklass, grundskola och fritidshem samt en för anpassad grundskola och fritidshem. Grundskolenämndens resursfördelning beskrivs mer utförligt i ”Grundskolenämndens ersättningsregler och resursfördelning 2026” samt tjänsteutlåtande för ”Ersättningsbelopp för kommunala och fristående skolor 2026” som beslutas av nämnden i samband med budget.

Utöver dessa två resursfördelningsmodeller fördelas medel specifikt till verksamheter som exempelvis resursskolor, skärgårdsskolor, lovskola samt kulturskola.

Bidrag på lika villkor

Grundskolenämnden har, i enlighet med skollagen, ett övergripande ansvar för att säkerställa en likvärdig skola för alla elever i kommunen, oavsett om de går i en kommunal eller fristående skola. Detta ansvar är särskilt viktigt gällande den ekonomiska fördelningen och uppföljningen av verksamheten. Grundprincipen för den ekonomiska relationen mellan nämnden och de fristående skolorna är att bidrag ska utgå på lika villkor som till de kommunala skolorna.

2.2 Grundskolenämndens organisation

Grundskolenämnden bildades 2018, då ansvar för kommunal grundskola och anpassad grundskola flyttades från dåvarande stadsdelar till en ny facknämnd. Därefter har nämndens ansvar fortlöpande justerats, genom förändringar i stadens organisation och ansvar genom kommunfullmäktiges reglemente. Inför 2026 sker ytterligare förändring när språkcentrum övertas som verksamhetsområde från utbildningsnämnden.

Grundskolenämnden ansvarar för Göteborgs Stads kommunala skolor och kulturskola. Det innefattar förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola och fritidshem. I Göteborgs Stad finns drygt 62 500 elever i åldrarna 6-15 år, varav 76,8 procent går i Göteborgs kommunala skolor. Den kommunala skolverksamheten organiseras inom 4 utbildningsområden, med 67 skolområden och omkring 140 skolenheter, inklusive 3 resursskolor och 40 anpassade grundskolor.

Inom kulturskolans verksamhet arbetar omkring 240 medarbetare. Verksamheten når omkring 8 500 barn och ungdomar via långa och korta kurser och dessutom genom öppen verksamhet som inte mäts i unika besökare, men omfattar omkring 12 000 besök totalt under ett år.

Nämnden ansvarar även för måltid, städ och vaktmästeri som varje dag bidrar genom skolmåltider och service för ändamålsenliga lokaler.

2.3 Nationell styrning

Under året har riksdagen beslutat om flera reformer inom utbildningsområdet, och flera förslag har varit ute på remiss, men ännu inte beslutats. Bedömningen är att förändringarna på nationell nivå troligen kommer att få djupgående inverkan på områden som skolorganisation, kompetensförsörjning och även själva undervisningens innehåll och utförande.

Bland redan fattade beslut finns införande av tioårig grundskola inklusive den anpassade grundskolan. Förskoleklassen förvinner som verksamhetsform i grundskolan och för den anpassade grundskolan innebär det ytterligare ett obligatoriskt skolår. Förändringen träder i kraft från 1 juli 2028. Från juli 2025 är det lag på att alla skolenheter ska ha ett bemannat skolbibliotek med utbildad bibliotekarie eller annan utbildad personal. Lagändringar som styr skolans ökade ansvar för säkerhet och trygghet har trätt i kraft under året samt styrning gällande lärare och skolledares fortbildning genom professionsprogram.

Ytterligare beslut och besked väntas utifrån beredning av flertalet utredningar, bland annat nytt betygssystem med förändrat bedömningsansvar, nya läroplaner med tillhörande kursplaner, reglering av lärares undervisningstid och tid för planering samt regler för hur det enskilda stödet för eleven ska utformas. Dessa kommer att ha stor påverkan på den nationella styrningen inom nämndens ansvarsområde. Nämnden behöver säkra planering och organisering för att omhänderta de förändringar som väntas kommande år.

2.4 Statsbidrag

Denna nationella styrning utgörs även av statsbidrag, vilka utgör ett viktigt komplement till nämndbidraget i budgeten 2026. För nämnden är statsbidrag en möjlighet att arbeta med strategisk utveckling och riktade kvalitetsförbättringar inom verksamheten, genom att möjliggöra satsningar som hade varit svåra att finansiera med enbart kommunala medel. Statsbidragen riktas endast till nämndens egna verksamheter, och har ofta en tydlig avgränsning gällande vilket verksamhetsområde som avses. Dock måste nämnden beakta att många av dessa bidrag är tidsbegränsade, vilket skapar en sårbarhet i budgeten. Det krävs bevakning och kontinuerlig riskvärdering eftersom del av elevpeng för kommunala skolor förstärks via det omfattande kunskapsbidraget.

Kunskapsbidraget

Statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling är det största riktade statsbidraget för nämnden och ska gå till att utöka skolhuvudmännens resurser för att stärka kunskapsutvecklingen för elever i förskoleklassen, grundskolan och fritidshemmet. Bidraget syftar till att huvudmän ska stärka utbildningens kvalitet, utifrån vetenskap och beprövad erfarenhet, så att alla elever kan nå så långt som möjligt i sin kunskapsutveckling.

Det totala beloppet för statsbidraget för stärkt kunskapsutveckling 2026 är 7 563 miljoner kronor. Baserat på signalerna i budgetpropositionen har förvaltningen i 2026 års budget räknat in ett prognostiserat tillskott om cirka 42 miljoner kronor för kunskapsbidraget. Medlen har i huvudsak fördelats via resursfördelningsmodellen för att stärka skolornas arbete med kunskapsutveckling. Detta antagande utgör en risk i budget 2026, men har vägts mot värdet av att skapa långsiktiga planeringsförutsättningar för rektorer.

Utvecklingsbidrag till Kulturskolor

Kulturskolans verksamhet finansieras delvis med statsbidrag. Det största bidraget är utvecklingsbidraget, vars syfte är att stärka den kommunala kulturskolans förmåga att erbjuda barn och unga undervisning av hög kvalitet inom kulturella och konstnärliga uttryckssätt. Under 2026 kan medel från 2025 års statsbidrag fortfarande nyttjas, men för 2027 finns en osäkerhet i intäkterna från detta statsbidrag vilket innebär att förberedande arbete för nya förutsättningar måste genomföras under 2026.

Indexuppräkning avgifter fritidshem

Kommunen erhåller statsbidrag som kompensation för att maxtaxa tillämpas. Grundskolenämnden får del av detta statsbidrag genom en justering av nämndens budgetram. Eventuella upp- eller nedskrivningar av avgifterna påverkar därmed inte nämndens ekonomiska förutsättningar. Grundskoleförvaltningen bevakar de slutgiltiga bidragsramarna. I regeringens budgetproposition för 2026 ingår ett förslag om sänkta avgifter för fritidshem inom ramen för maxtaxan. Förslaget föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. Om förslaget går igenom kommer avgifterna räknas ner under 2026.

2.5 Demografisk utveckling, 6-15 år, Göteborgs Stad

Grundskolenämndens budgetram baseras till övervägande del på antalet elever i åldrarna 6-15 år. Det är därmed av stor vikt att grundskolenämnden kontinuerligt följer och analyserar den demografiska utvecklingen, som i stadens budget bygger på prognoser från stadsledningskontoret och Statistiska centralbyrån.

Enligt prognos förväntas elevantalet för 2026 minska med totalt 1 539 elever jämfört med 2025. Denna kraftiga minskning har omedelbar påverkan på nämndens budgetram. Under de närmaste tio åren förväntas elevantalet i Göteborgs Stad minska med totalt cirka 6 500 barn. Minskningen går att se i hela staden, men i varierande omfattning i olika områden. Samtidigt finns det omfattande byggplaner i flera delar av staden. Detta ställer krav på att organisera för ett minskat elevunderlag i hela staden inledningsvis, men för expansion i flera områden i framtiden.

Nämnden står dessutom inför utmaningar med en förskjutning i åldersgrupper samt minskad andel elever i kommunal grundskola. Antalet elever i de äldre åldrarna, som generellt har högre kostnader per elev, ökar, medan antalet yngre elever minskar. Andelen elever som väljer en kommunal grundskola i Göteborg har minskat under de senaste åren. Denna trend beror dels på en ökad andel elever som väljer fristående huvudmän, dels på grund av en stadigt ökande andel elever som behöver plats inom anpassad grundskola.

Den demografiska utvecklingen och elevströmmarna leder till en situation med färre elever inom den kommunala grundskolan, vilket medför ekonomiska konsekvenser. Sammantaget innebär färre elever inom den kommunala grundskolan högre genomsnittlig kostnad per elev, eftersom färre elever är med och finansierar gemensamma kostnader såsom lokalhyror, driftskostnader och ledningsresurser. Läs mer under kommande avsnitt.

2.6 Kompetensförsörjning

Kompetensförsörjningen kommer fortsatt vara en av nämndens kritiska förutsättningar under den översiktliga planeringsperioden. Trots ett minskande elevantal kvarstår den långsiktiga bristen på behöriga lärare, särskilt avseende speciallärare, ämneslärare och lärare i fritidshem. Detta samtidigt som konkurrensen om arbetskraft inom välfärden förväntas öka. Statliga reformer som professionsprogrammet, reformerad lärarutbildning och införandet av

tioårig grundskola ställer samtidigt ökade krav på omställning och kompetensutveckling i förvaltningen.

En snabbt vikande elevutveckling och kraftigt ökande lokalkostnader innebär att nämndens ekonomiska handlingsutrymme minskar. Förvaltningens samlade analyser pekar på att personalvolymen kan behöva minska med omkring 1 000–1 500 medarbetare under den kommande 10-årsperioden, samtidigt som nämnden fortsatt kommer att behöva rekrytera nyckelkompetenser.

På kort sikt behöver personalanpassning genomföras planerat och systematiskt. Det innebär att i första hand använda naturliga avgångar och omställningsinsatser, samt att säkerställa att undervisningens kvalitet och behörigheten i bristyrken inte urholkas. Större och mer hållbara skolenheter skapar bättre förutsättningar för att organisera undervisning med behöriga lärare där elever och undervisande lärare har fortsatt tillgång till stöd-, utvecklings- och elevhälsofunktioner.

2.7 Ekonomiska förutsättningar

Göteborgs Stads riktlinje för god ekonomisk hushållning slår fast att alla nämnder ska bedriva en ändamålsenlig verksamhet, bidra till en hållbar utveckling och ha en god ekonomisk hushållning utifrån ett helhetsperspektiv. I stycket nedan beskrivs nämndens ekonomi inför 2026.

Ekonomi i balans 2025

Grundskolenämnden lämnar en positiv prognos för helåret 2025, vilket indikerar att nämnden vid årets slut kommer att uppnå en ekonomi i balans. Prognosen per oktober visar ett överskott om 100 miljoner kronor, vilket utgör en budgetavvikelse på cirka en procent av nämndens totala ram. Avvikelsen beror primärt på två faktorer. Förvaltningen har påbörjat ett aktivt omställningsarbete i syfte att anpassa organisationen efter ett minskat elevantal samt att flera förvaltningsgripande uppdrag ännu inte kunnat påbörjas eller genomföras i den utsträckning som initials budgeterades.

Utbildningsområdena står sammantaget för cirka 26 miljoner kronor av det totala överskottet, där två tredjedelar av skolområdena uppvisar en positiv prognos i oktober. Sammantaget bidrar nämndens ekonomiska resultat för 2025 till goda förutsättningar inför det kommande budgetåret och dess identifierade utmaningar.

Genom möjligheten att föra över ekonomiska under- och överskott mellan budgetåren, skapas en avgörande flexibilitet för skolverksamheten. Detta bidrar till att skolområdena bättre kan hantera hastigt förändrade förutsättningar, samtidigt som det säkerställer kontinuitet och långsiktig stabilitet i verksamheten. Det ekonomiska resultatet skapar därmed en viktig beredskap och motståndskraft inför de utmaningar som budget 2026 medför.

Kostnadsutveckling

Nämndens kostnadsutveckling för 2026 drivs främst av ökade hyreskostnader samt en generell kostnadsökning för löner, varor och tjänster. Hyreskostnaderna beräknas 2026 öka med cirka 120 miljoner kronor, omkring åtta procent. Det

beror främst på investeringsprojekt, högre intern ränta samt ökade drifts- och underhållskostnader. Denna kostnadsutveckling påverkar i stor utsträckning den fasta delen av nämndens totala budget och måste dessutom delas på ett minskat antal elever. Detta utgör en betydande utmaning för den framtida elevpengsutvecklingen, då den stora ökningen av fasta kostnader tar i anspråk det ekonomiska utrymme som annars skulle ha använts för att stärka undervisningen och möta löneindex.

Enligt den senaste prognosen från Sveriges Kommuner och Regioner (SKR), från oktober 2025, uppgår det sammanvägda prisindexet för kommunal verksamhet (PKV) till 2,8 procent för budgetåret 2026. För att få en budgetuppräknings som speglar skolverksamheternas faktiska förutsättningar behöver indexuppräknings för arbetskraftskostnader viktas tyngre, 95 procent, istället för den generella viktningen på 60 procent. Sammantaget skulle grundskoleförvaltningens verksamheter i snitt behöva en uppräknings på drygt tre procent för att upprätthålla samma ekonomiska förutsättningar 2026 som under 2025 och därmed fullt ut möta avtalade löneökningar och övrig prisutveckling.

Eftersom personalkostnadsutveckling har en så stor påverkan på nämndens totalkostnad är utfall av kommande löneavtal en viktig fråga för nämnden att bevaka.

2.8 Huvudmannens systematiska kvalitetsarbete

Grundskolenämndens styrning och ansvar spänner över flera verksamhetsområden som påverkas av såväl kommunal som statlig styrning. Som skolhuvudman ansvarar grundskolenämnden för att bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete, och utifrån detta säkerställa organisatoriska och ekonomiska förutsättningar i syfte att ge alla elever förutsättningar att nå nationella mål och kunskapskrav. De senaste åren har förvaltningen genomfört ett genomgripande arbete för att utveckla skolenheternas systematiska kvalitetsarbete. Syftet är att stärka kultur och struktur med fokus på att följa upp och utveckla undervisningen. Detta arbete behöver fortgå.

Nämndens uppföljning av elevers kunskapsresultat visar att det krävs fortsatta insatser för att utveckla undervisningens kvalitet utifrån vetenskaplig grund. De senaste åren har knappt 80 procent av eleverna i årskurs 9 blivit behöriga till ett yrkesförberedande gymnasieprogram. Uppföljning visar dessutom att elevernas kunskapsresultat i Göteborg Stad är lägre i förhållande till andra jämförbara kommuner och i förhållande till förväntade värden som bland annat mäts via Skolverkets statistiska modell för resultatanalys. Skillnaderna mellan pojkar och flickor är små, däremot kvarstår stora skillnader i kunskapsresultat utifrån elevers socioekonomiska förutsättningar. Dessa skillnader är tydliga redan i förskoleklassen, vilket förstärker vikten av skolans kompensatoriska uppdrag och att verka för ökad likvärdighet.

Nämnden har sedan start 2018 prioriterat en stark utveckling av elevpeng, relativt generell pris- och kostnadsutveckling i samhället och nämndens övriga verksamheter. I jämförelse med andra jämförbara kommuner har

skolorganisationen haft goda ekonomiska förutsättningar. Grundskolenämnden har även prioriterat kompensatoriska insatser så som resursskolor, distansundervisning som särskilt stöd samt att öka antalet så kallade akutskolor.

Som en del i huvudmannens arbete för att ge organisatoriska förutsättningar har både nämnd och förvaltning genomfört vissa förändringar gällande skolstruktur samt organisering av skolor. Nämndens uppföljning tyder på att detta har gett bättre förutsättningar för rektor att driva skolutveckling i skolområdet genom ledningsteamerna. Nämnden behöver fortsätta att stärka organisatoriska förutsättningar för skolutveckling och utveckling av undervisningen. Detta är av vikt, inte minst för att omhänderta den statliga styrningen utifrån kommande reformer inom utbildningsområdet.

3 Politiska mål och uppdrag

I följande avsnitt beskrivs politiska mål och uppdrag, från kommunfullmäktiges budget och grundskolenämndens genomförandeplan.

3.1 Mål och uppdrag från kommunfullmäktige

I detta stycke anges de sju mål som är gemensamma för hela Göteborgs Stad. Varje mål beskrivs kort utifrån grundskolenämndens genomförandeplan för 2026. Genomförandeplanen är ett politiskt styrdokument inför förvaltningens förslag till budget.

Övergripande mål från kommunfullmäktiges budget 2025

Göteborg ska vara en jämlik och trygg stad där alla invånare ges inflytande och möjlighet till delaktighet

Kunskap, god undervisning och studiero i skolan är centralt för att skapa mer jämlika och trygga livsvillkor för alla oavsett kön, bakgrund, funktionalitet, sexuell läggning och könsidentitet. Kompetens och förmåga ska finnas att tidigt upptäcka och agera mot att elever utsätts för hedersförtryck och att hedersnormer sprids i skolmiljön. Jämställdhetsarbetet ska bidra till måluppfyllelse och inkludera våldsförebyggande åtgärder. Nationella minoriteters rättigheter ska tillgodoses.

Segregationen i Göteborg ska brytas

Den pedagogiska segregationen ska brytas och barn från olika bakgrunder mötas i skolan och stärka varandra i sin kunskapsutveckling. Skolans personal ska ha goda kunskaper i svenska och behöriga lärare ska möta barnen med höga förväntningar. Det skolsociala arbetet och de kompensatoriska uppdragen med skolan som arena ska fortsätta och utvecklas.

Göteborg ska klara kompetensförsörjningen

Nämnden samverkar med utbildningsinstanser för att få fler till skolorken och vidareutbildar anställda. Studie- och yrkesvägledningen ska i högre grad uppmuntra yrkesval som efterfrågas, exempelvis inom välfärd och grön industri.

Göteborg ska byggas ihop till en grön och levande stad utan bostadsbrist

Nämnden lyfter behov av skolplatser med anslutning till grönytor i exploatering och i hantering av detaljplaner.

Göteborg ska vara ledande i klimatomställningen och ha en hög biologisk mångfald

Nämnden arbetar med att minska sitt avfall samt med att öka andelen ekologisk, och helst säsongsbetonad, mat. Nämnden vill i ökad grad nyttja redan existerande lokaler i eget eller externt bestånd. Slöseri ska motverkas och en hållbar livscykelhantering av elektronik säkerställas. Kostnadsmedvetenheten ska öka genom att analysera inköp utifrån Göteborgs Stads spendrapport.

Göteborgs Stad ska ha en välfärd som möter göteborgarnas behov

Att elever når kunskapsmålen, är trygga i skolan och blir uppmärksammade och lyssnade till, är grundläggande för de förväntningar som göteborgarna ska kunna ställa på nämnden.

Göteborgs Stad ska ge sina anställda en bra arbetsmiljö och goda arbetsvillkor

Skolorna ska ha en bra arbetsmiljö och fredas från tillkommande krav och uppdrag. Skolpersonalen ska ha attraktiva arbetsvillkor, erbjudas kompetensutveckling för att ge eleverna förutsättningar att lyckas samt ha befogenheter att upprätthålla studiero.

Uppdrag till grundskolenämnden från kommunfullmäktige

1. Grundskolenämnden får, tillsammans med äldre samt vård- och omsorgsnämnden, nämnden för funktionsstöd, förskolenämnden och socialnämnderna, i uppdrag att påskynda arbetet med att uppnå det lönepolitiska ställningstagandet och jämställda löner.
2. Grundskolenämnden får i uppdrag att utöka tvåläraarsystemet till fler skolor som är i behov av särskilda insatser. Återrapportering för detta uppdrag ska ske till grundskolenämnden.
3. Grundskolenämnden får i uppdrag att utreda en modell och eventuell kostnad för att erbjuda barn till föräldralediga och arbetslösa möjlighet att vistas på fritidshem några timmar i veckan. Återrapportering för detta uppdrag ska ske till grundskolenämnden.
4. Grundskolenämnden får, tillsammans med utbildningsnämnden, i uppdrag att genomföra insatser som bryter könssegregationen och breddar möjligheterna till studie- och yrkesval.
5. Alla nämnder får i uppdrag att arbeta in långsiktiga ekonomiska, ekologiska och sociala risker i samband med den årliga samlade riskbilden.
6. Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att i samverkan med stadsfastighetsnämnden genomföra åtgärder för att få fler att välja cykel för att pendla till arbetet. Arbetet ska ske utifrån lokala förutsättningar och behov. Lokala arbetstagarrepresentanter ska involveras i genomförandet. Återrapporteringen ska ske till respektive nämnd/bolagsstyrelse.
7. Alla nämnder får i uppdrag att upplåta de förtidsröstningslokaler och vallokaler som efterfrågas av valnämnden för att säkerställa tillgång till vallokaler över hela Göteborg.
8. Alla nämnder får i uppdrag att utifrån 2025 års analyser av inköp i Göteborgs Stads spendrapport och miljöspendrapport inarbeta förbättringar avseende kostnadsmedvetenhet, långsiktighet och hållbarhet med mål om att minska konsumtionen i ordinarie arbete och uppföljning.
9. Alla nämnder får i uppdrag att, utifrån sina specifika förutsättningar, säkerställa cirkulär hantering av inventarier och arbetskläder. Göteborgs Stads Leasing AB ska i samverkan med stadsmiljönämnden leda och stödja arbetet.
10. Alla nämnder och bolagsstyrelser får i uppdrag att understödja och bidra till Framtidenkoncernens strategi för utvecklingsområden 2020–2030.
11. Kommunstyrelse ska, i samverkan med grundskolenämnden, förskolenämnden, utbildningsnämnden och nämnden för arbetsmarknad- och vuxenutbildning, anordna återkommande utbildningsinsatser för rektorer, lärare och annan skolpersonal i syfte att stärka arbetet mot antisemitism, islamofobi och andra former av rasism.
12. Kulturnämnden ska, i samverkan med grundskolenämnden, förskolenämnden, äldre- samt vård- och omsorgsnämnden, ta fram förslag för att bättre tillgodose barn och äldres behov av kultur.

Uppdrag från genomförandeplanen

Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att utforma ett system för årlig uppföljning och återrapportering till nämnden av rektorernas arbete med mänskliga rättigheter i syfte att säkerställa att eleverna får del av demokratistärkande insatser som utvecklar skolans trygghetsarbete samt elevernas sociala förmågor och respekt för allas lika värde.
Grundskoleförvaltningen får i uppdrag att stärka stödet till ideella organisationer som arbetar med HBTQI-frågor på skolor.

4 Strategiska utvecklingsområden

I avsnitt två beskrivs förutsättningar som varit vägledande för ekonomiska prioriteringar samt för att ringa in viktiga strategiska utvecklingsområden inför 2026. I följande avsnitt beskrivs tre utvecklingsområden som tillsammans kommer att vara avgörande för att skapa förutsättningar för en skola med hög måluppfyllelse.

Undervisning för hög måluppfyllelse

Nämndens uppföljning av elevers kunskapsresultat visar att det krävs fortsatt lärande om och handlingar för att utveckla undervisningens kvalitet utifrån vetenskaplig grund.

Nämnden behöver stärka kunskapen om framgångsfaktorer för god undervisning i syfte att fler elever ska lära och nå målen. Ett framgångsrikt kvalitetsarbete behöver bedrivas inom alla verksamhetsformer och med alla medarbetare där kultur och struktur utvecklas parallellt. Styrkor och utvecklingsområden behöver identifieras i förhållande till aktuell forskning i syfte att vidta nödvändiga förbättringar inom ämneskunskaper, didaktik och relationellt ledarskap i kvalitets- och utvecklingsarbetet kring skolverksamheten.

Hållbar skolorganisation

Grundskolenämnden har sedan tidigare fattat beslut om grundläggande principer med syftet att skapa en hållbar skolorganisation med bättre förutsättningar att säkerställa pedagogisk utveckling, strategisk kompetensförsörjning och ekonomisk hållbarhet. Principerna omfattar bland annat skolors storlek, elevantal, organisering av elevhälsa, tillgång till anpassad grundskola och resursskolor.

De närmaste årens demografiska förändringar med snabbt vikande elevunderlag ökar krav på en hållbar och samordnad organisering av skolan. I nuläget finns det en stor överkapacitet av utbildningsplatser, spridd över hela staden. På en övergripande nivå fördyrar det verksamheten genom kostnader för lokaler, ledningsresurser samt behov av städ och underhåll. För den enskilda skolan innebär ett minskat elevunderlag stor påverkan på skolans budgetram och därmed betydande risker och svårigheter att säkerställa en fungerande organisation med rätt kompetenser, vilket i förlängningen kan riskera undervisningens kvalitet.

För att möta dessa förändringar behöver nämnden bidra till en flexibel organisation som har förmåga att omfördela tillgänglig kompetens inom och mellan skolområden samt prioritera utvecklingsinsatser mot den fortsatta kompetensbristen inom anpassad grundskola och fritidshem. Kompetensförsörjningen behöver i högre grad kopplas till skolorganisationens anpassning, där utveckling av skolorganisation, arbetsvillkor, bemanning och

kompetensutveckling planeras utifrån både prognoser för elevantal och behov av att stärka undervisningens kvalitet.

Sammantaget innebär en anpassning av utbildningsplatser och nämndens skolstruktur att fler skolor får bättre organisatoriska förutsättningar, bland annat genom att övergripande kostnader kan sänkas men framför allt genom att fler skolor får ett bättre elevunderlag och därmed bättre ekonomiska planeringsförutsättningar. För medarbetare skulle en mer långsiktigt hållbar skolorganisation på sikt kunna bidra till ökad stabilitet genom minskad risk för omställning inom hela staden.

Modern och effektiv förvaltning

Sammantaget innebär de förutsättningar som beskrivits ovan att grundskolenämnden behöver säkra en effektiv och rättssäker förvaltning med mindre ekonomiska resurser de kommande åren. Samtidigt sker stora förändringar i samhället, som kräver ökad beredskap och nya kompetenser inom grundskoleförvaltningen. Många arbetssätt och processer kan behöva utvecklas, i högre grad bli datadrivna och digitaliseras. Detta kan bidra till att resurserna kan styras dit de gör störst nytta och ställer högre krav på att lösa utmaningar tillsammans.

Digitalisering ska främja verksamhetsutveckling i syfte att förbättra och effektivisera verksamheten, bidra till en kultur som uppmuntrar innovation och lärande samt stärka effektiv och rättssäker administration. För elev och personal i skolan innebär digitalisering och AI nya utmaningar. Undervisningens organisering och bedömning behöver omvärderas och problematiseras. Även kunskapen om AI behöver uppmärksamhet, lärare behöver kompetensutveckling och kunnande för att kunna lära och guida eleverna i sitt lärande och i sin digitaliserade vardag.

5 Grundskolenämndens ekonomiska ramar 2026

I följande avsnitt beskrivs inledningsvis grundskolenämndens ekonomiska ramar utifrån kommunfullmäktiges budget för 2026. Därefter beskrivs fördelning av nämndens ekonomiska ramar per verksamhetsområde samt beskrivning av ersättning till kommunala och fristående skolor.

5.1 Ekonomisk ram från kommunfullmäktige

Nämndens ekonomiska ram för 2026 ökar med 321 miljoner kronor jämfört med 2025, vilket motsvarar 3,1 procent. Ramökningen ska täcka lön- och andra prisökningar. I ramökningen ingår bland annat kompletteringsbudget gällande stärkta skolbibliotek som kommunfullmäktige beslutade om under 2025, en ramhöjning med 125 miljoner kronor, samt en ekonomisk kompensation för befolkningsminskning på 123 miljoner kronor.

Tilldelad ekonomisk ram från kommunfullmäktige

Kommunbidrag i miljoner kronor	2025	2026
Ram	10 209	10 547
Kompletteringsbudget	17	
Summa	10 226	10 547
Förändring ram		3,1 %

5.2 Fördelning av budget 2026

Grundskolenämndens budgetförutsättningar för 2026 innebär ekonomiska och organisatoriska utmaningar.

De ökade hyreskostnaderna och de sammanvägda ökade kostnaderna för löner och andra prisökningar för kommunal verksamhet innebär att den tilldelade ramen inte räcker för att bibehålla nuvarande kvalitet och omfattning av verksamheten. För att nå en budget i balans för 2026 krävs en sammanlagd effektivisering och besparing om 180 miljoner kronor inom nämndens samlade verksamhet.

Prioritering av elevpeng

Nämndens övergripande prioritering 2026 är att i så stor utsträckning som möjligt värna nivån för elevpengen för att ge skolverksamheterna möjlighet att möta kostnadsökningar i form av pris- och lönekostnader och samtidigt kunna hantera den stora anpassningen mot ett minskat elevunderlag framåt.

Sammantaget skulle skolorna i snitt behöva en elevpengsuppräkning om drygt tre procent för att upprätthålla samma ekonomiska förutsättningar 2026 som under 2025 och därmed fullt ut möta avtalade löneökningar och övrig prisutveckling. För att till viss del närma sig detta behov ställer nämnden ett större procentuellt effektiviseringskrav på de centrala avdelningarna jämfört med skolverksamheten. Även verksamheter som Kulturskolan samt måltid,

lokalvård och vaktmästeri behöver genomföra förändringar och kostnadsminskningar för att anpassa sig till de nya förutsättningarna.

Genom dessa omfördelningar, samt möjligheter med ökat statsbidrag, kan nämnden procentuellt öka skolornas elevpeng 2026 med cirka 1,1 procent i genomsnitt. De ökade effektiviseringskraven i nämndens övriga verksamheter innebär att bemanningen minskar, vilket kan leda till en lägre servicegrad under omställningsperioden. För detaljer om fördelningen till kommunal och fristående grundskola samt anpassad grundskola, hänvisas till avsnitt 5.4.

Förvaltningens fördelning utifrån intäkter, kostnader och kommunbidrag

Nedan visas budget fördelat på kategorierna intäkter, kostnader och kommunbidrag i miljoner kronor. Uppgifterna nedan gällande intäkter och kostnader är än så länge preliminära. Tabellen kommer att uppdateras och säkerställas inför årets första prognos då detaljbudget är upprättad och förvaltningen kan säkerställa intäkter via individbaserade statsbidrag.

Fördelning i miljoner kronor	2025	2026
Intäkter	1 185	1 227
Kostnader	-11 411	-11 774
Kommunbidrag	10 226	10 547
Resultat	0	0

Fördelning av grundbelopp per verksamhet

I tabellerna nedan beskrivs hur kommunfullmäktiges ram till grundskolenämnden påverkar grundbelopp att fördela per verksamhetsområde. Alla summor är i miljoner kronor.

Totalt ram	
Kommunbidrag	10 547
Avgår centrala avsättningar	
Förvaltningscentrala poster (inklusive skolkort)	-1 612

Ram att fördela	8 935
Kulturskola	120
Anpassad grundskola	604
Grundskola inklusive förskoleklass och fritidshem	8 211

Avgår/tillkommer särskilda poster	
Riktat särskilt stöd och tilläggsbelopp	-277
Ersättning till/från andra huvudmän	-167
Schablonersättning nyanlända elever	-36
Statsbidrag	271
Summa grundbelopp att fördela per elev	8 002

Kulturskolan budget 2026

Utöver Kulturskolans verksamhetskostnader (främst personalkostnader) tillkommer centrala kostnader för bland annat lokaler, inventarier, ledning, administration, lokalförhållanden och vaktmästeri. Tabellen nedan visar Kulturskolans schabloniserade totala bruttokostnad i tusentals kronor för 2026.

Bruttokostnad i tusentals kronor	2026
Verksamhetskostnader (främst personalkostnader)	-120 000
Lokalkostnader inkl. lokalförhållanden, vaktmästeri	-38 600
Inventarier	-1 400
Ledning- och administrationskostnader	-6 000
Total bruttokostnad	-166 000

5.3 Förändringar att uppmärksamma

Mottagande av verksamhet

Den första januari 2026 överförs utbildningsnämndens verksamhet inom Språkcentrum i sin helhet till grundskolenämnden och resurserna inom Center för skolutveckling fördelas mellan de fyra skolenämnderna. Språkcentrum är enbart en köp- och sälj verksamhet medan Center för skolutvecklings nämndbidrag på drygt nio miljoner kronor förs över till grundskolenämnden.

Språkcentrum genomför ett omfattande omställningsarbete för att nå ekonomi i balans under 2025 men det finns en ekonomisk risk att omställningsarbetet inte hinner göras klart och att övertalig personal flyttas med till grundskoleförvaltningen vid årsskiftet.

5.4 Elevpeng 2026

Nedan beskrivs ersättningsbelopp för kommunal grundskola och anpassad grundskola, samt ersättning för skolor som bedrivs i enskild regi.

Ersättning i kommunal regi

I följande avsnitt beskrivs elevpeng för kommunala skolor 2026, samt den procentuella förändringen.

Ersättning elevpeng kommunal grundskola

I tabellen nedan beskrivs elevpeng (brutto) för kommunala skolor, socioekonomiskt index 100, innan förvaltningen gör avdrag för gemensamma resurser som lokaler, IT-verktyg, ledningsresurser och administration. Siffor i tabellen anges i kronor.

Totalt att fördela i egen regi	Totalbelopp	Grundersättning per elev	Strukturersättning per elev
Grundbelopp totalt (exkl. avgifter)	6 233 475 000		
Belopp per verksamhet, åk och elev			
Förskoleklass		74 385	18 759
Åk 1-3		84 405	20 516
Åk 4-6		101 669	23 781
Åk 7-9		107 115	26 437
Fritidshem 6-9 år		37 439	4 269
Fritidshem 10-12 år		12 729	1 471
Varav strukturersättning 19 %, skola	1 067 434 000		
Varav strukturersättning 10 %, fritidshem	77 273 000		
Avgår centrala poster	-3 173 565 000		
Tillkommer statsbidrag, fritidsersättning, skoladministration	545 094 000		
Summa grundbelopp att fördela per enhet	3 605 005 000		
Ersättning för nyanlända (utanför modellen)	36 000 000		

Utveckling av elevpeng, kommunal grundskola

I tabellen nedan beskrivs elevpeng (netto) för kommunala skolor efter att förvaltningen gör avdrag för gemensamma resurser som lokaler, IT-verktyg, ledningsresurser och administration. För att jämföra elevpengsutveckling över tid utgår nämnden från den indelning i olika indexgrupper som nyttjas för resursfördelning. För en mellanindexskola, med index 100, ökar elevpengen i genomsnitt med 1,1 procent 2026 jämfört med 2025. Det innebär att en index-100 skola behöver anpassa verksamheten motsvarande cirka två procent för att ha en ekonomi i balans under 2026. Därtill kan ett minskat antal elever innebära att en skola minskar än mer i budgetram under året.

Verksamhet	Förändring i procent jämfört med 2025
Förskoleklass	1,2 %
Årskurs 1-3	1,1 %
Årskurs 4-6	0,9 %
Årskurs 7-9	1,1 %
Fritidshem 6-9 år	1,5 %
Fritidshem 10-12 år	1,5 %

Ersättning per elev i kommunal anpassad grundskola

Till skillnad från grundskolan har elevpengen (netto) för den kommunala anpassade grundskolan inte indexuppräknats för budgetåret 2026, utan ligger på samma nivå som föregående år (nolluppräkning). Denna prioritering grundar sig i bedömningen att nämnden redan har en hög elevpeng i relation till jämförbara kommuner. Vidare förväntas den anpassade grundskolan lämna ett större överskott på drygt tre procent innevarande år.

Andelen av nämndens totala budget för elevpeng som går till anpassad grundskola ökar stadigt, där det faktiska utfallet 2025 förväntas uppgå till cirka 12 procent, jämfört med de 10 procent som budgeterades för 2024. Nolluppräknningen för 2026 innebär dock att skolorna, till följd av den förväntade utvecklingen av löne- och prisindex, behöver anpassa verksamheten motsvarande cirka tre procent för att uppnå en ekonomi i balans under budgetåret.

Ersättning enskild regi

I följande avsnitt beskrivs elevpeng för enskilda huvudmän 2026. Det fullständiga beslutet gällande ersättningsbelopp för 2026 framgår i ärendet ”Ersättningsbelopp för kommunala skolor och enskilda huvudmän 2026”.

Ersättning elevpeng fristående grundskola

I tabellen nedan beskrivs elevpeng för fristående skolor, angett i kronor.

Totalt att fördela i egen regi	Totalbelopp	Grundersättning per elev	Strukturersättning per elev
Grundbelopp totalt (exkl. avgifter)	1 742 901 000		
Belopp per verksamhet, åk och elev			
Förskoleklass		74 385	14 533
Åk 1-3		84 405	16 426
Åk 4-6		101 669	18 326
Åk 7-9		107 115	19 649
Fritidshem			
6-9 år		37 439	3 472
10-12 år		12 729	1 348
Varav strukturersättning 19%, skola	247 308 000		
Varav strukturersättning 10%, fritidshem	12 960 000		
Tillkommer (administration, fria nyttigheter)	63 927 000		
Momsersättning	108 410 000		
Summa grundbelopp att fördela per enhet	1 915 238 000		

Ersättning fristående skolor, elevpeng brutto

Bruttoutvecklingen för elevpeng 2026 jämfört med 2025 på en index 100-skola följer tabellen nedan för de olika årskurserna i fristående grundskola respektive fritidshem.

Verksamheter	Förändring i procent jämfört med 2025
Förskoleklass	1,8 %
Årskurs 1-3	1,7 %
Årskurs 4-6	1,7 %
Årskurs 7-9	2,3 %
Fritidshem 6-9 år	-1,6 %
Fritidshem 10-12 år	-1,6 %

Ersättning per elev fristående anpassad grundskola

Ersättningen (elevpengen) till fristående huvudmän som bedriver anpassad grundskola följer i huvudsak samma principer som den kommunala verksamheten, dock med specifika justeringar för lokalkostnader samt tillägg

för moms och administration. Den del av ersättningen som inte avser lokalkostnader (brutto) har för budgetår 2026 en nolluppräkning (0,0 procent), i likhet med elevpengen för den kommunala anpassade grundskolan. Samtidigt har det index som styr ersättningen för lokalkostnader ökat med 4,1 procent. Därtill läggs 6 procent moms och ett administrativt påslag om 3 procent till det totala ersättningsbeloppet.

6 Plan för insatser och fördelning av statsbidrag inom grundskoleförvaltningen

Huvudman ska i samband med ansökan lämna in en plan till Skolverket som beskriver insatser och redogör för på vilket sätt de stärker kunskapsutveckling för eleverna. Planen ska utgå från huvudmannens systematiska kvalitetsarbete och nulägesanalys. Flera av insatserna i grundskoleförvaltningens plan är en fortsättning av tidigare års beslutade insatser medan några är nya för kommande år. Insatserna har beretts parallellt med förvaltningens budgetarbete där fackliga parter har deltagit i dialog.

Grundskoleförvaltningens insatser och belopp för 2026:

Namn på insatser 2026	Belopp (tusen kr)
Lågstadiesatsningen, medel till resursfördelningsmodellen	91 612
Grundersättning, medel i resursfördelningsmodellen	62 526
Strukturersättning, medel i resursfördelningsmodellen	51 378
Förstärkning elevpeng 2026	35 800
Fritidshemssatsning 6-9 år	30 000
Förstärkt elevhälsa	17 017
Simundervisning	14 200
Utökad timplan på högindexskolor	13 500
Behörighetsgivande och kompetenshöjande insatser	12 000
Flerspråksinsatser	10 300
Akutskola	9 000
Skolbibliotek, personalförstärkning	6 000
Inläsningstjänst och Polyfino	5 758
Lovskola läsinsatser	5 000
Pedagogisk segregation	5 000
Universeum	5 000
IOP läxhjäp	4 165
Resursplaneringsverktyget	4 000
HEIS-insatser	2 500
Hälsoäventyret	2 416
Distansundervisning, merkostnad för egna elever	2 300
Berättarministeriet	2 177
Utvecklingsfond för kreativa idéer	2 034
Likvärdig AV-utrustning	1 500
Summa insatser 2026	395 184